

Наркотиците И

Младите Хора

Наркотичните вещества...

- Психоактивни вещества (ПАВ) – въздействат на централната нервна система и психиката
- Променят възприятието, съзнанието, настроението и поведението на човека, който ги е употребил.
- Предизвикват зависимост.
- Съществуват в различна форма: течна, на прах, на таблетки, имат природен или синтетичен произход.
- Наркотици са нелегалните вещества като хашиш, хероин, кокаин, амфетамини и др.
- Наркотици са също вещества, чиято употреба е законна:
- ✓ Алкохол и цигари – употребата им е разрешена за пълнолетни, но злоупотребата с тях води до проблеми със здравето и формиране на зависимост
- ✓ Инхаланти (спрейове, лепило, бензин, разтворители) – вещества, които не са забранени от закона, но причиняват сериозни здравословни проблеми
- ✓ Психоактивни медикаменти - някои сънотворни, успокоителни и обезболяващи медикаменти, чиято употреба без лекарско предписание също може да доведе до развитие на зависимост.

Защо хората употребяват ПАВ

- Инстинктът за промяна в психичното състояние е нормален човешки инстинкт - употребата на психоактивни вещества е рискован и дисфункционален начин за задоволяването му.
- Желание за силни усещания и приключения.
- Желание за постигане на удоволствие.
- Стремение към бягство или игнориране на проблеми.
- Потребност да се намали болката.
- Бунтарство и желание за предизвикване на авторитетите .

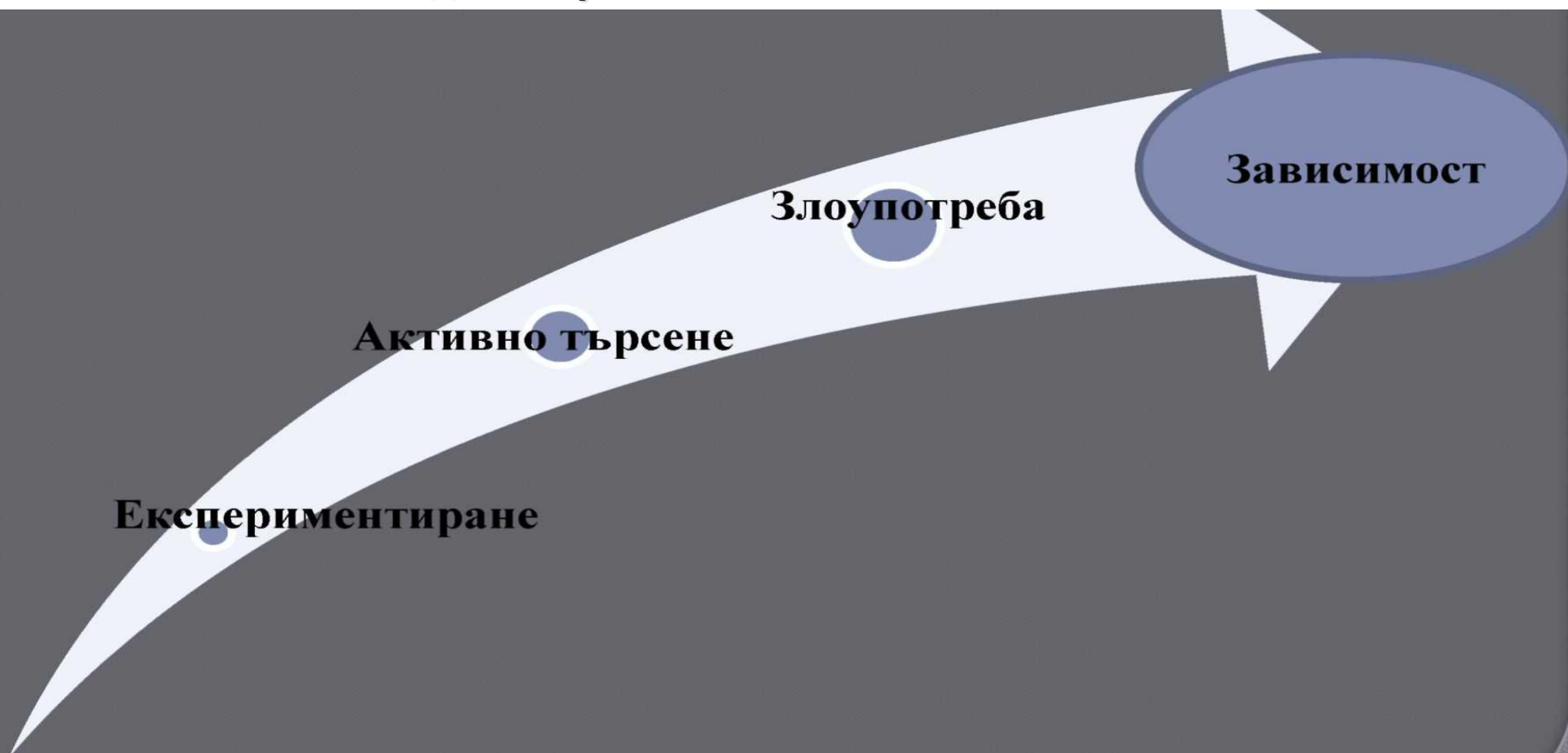
Мотиви за първоначална употреба на ПАВ сред младите хора

- Желание да бъдат като другите, да покажат, че не се страхуват от риска и не зачитат забраните - употребата на ПАВ се приема като вид „геройство“;
- Любопитство;
- Подражание (вкл. натиск от страна на връстниците);
- Стремез за приобщаване към определена група (условие за което е употребата на дрога);
- Бягство от проблемите или протест срещу нормите на обществото;
- Чувство на празнота и отегчение, самота;
- Проблеми с реализацията (училищни неуспехи);
- Желание да се преживее опасността, рискът от употребата;
- Стремез към постигане на творческо вдъхновение.
- Употребата на наркотици отговаря на емоционалната потребност на младите хора от сблъсък с трудности

Наркотиците в живота на човека

- Много хора експериментират с наркотици просто, за да разберат какво представляват - повечето прекратяват употребата на първия или втория етап.
- Само малък процент развиват сериозни проблеми със семейството, с приятелите, в училището/ работата, с психическото и физическо здраве и продължават до третия и четвъртия етап.
- Човек може да спре употребата във всеки един от етапите при необходимата мотивация и подкрепа.

4 стадия на развитие на зависимост:

Експериментиране

- Любопитство и натиск на групата от връстници - основни фактори
- Употребата става заедно с компания;
- Единично или неколkokратно приемане на дрога;
- Няма проблеми в работата, училището, със здравето и финансовото положение.
- След задоволяване на любопитството им младите хора могат и да прекратят употребата или да преминат на втория етап и да започнат да се стремят към нея.

АКТИВНО ТЪРСЕНЕ

- Употребата става част от живота на младия човек
- Създава се среда от хора, които употребяват наркотици; смяна на приятелската среда и занемаряването на училищните задължения;
- Ефектът от веществото започва да се търси съзнателно – усещат се най-вече положителните ефекти при употребата
- Започва да се усеща влияние върху финансовото положение, работата и здравето;
- Юношата е убеден, че напълно контролира употребата и може да я прекрати, когато пожелае.

Оценка на риска за продължаваща употреба - 5 фактора

1. **Наличност** и употреба на наркотици и **лесен достъп до вещества** ("лесен достъп" - времето, необходимо на един човек да си набави желаната дрога");
2. **Несподеляне на ценностната система** на обкръжаващата среда - семейство, приятели, колеги, социални норми, закони ("За какво да уча, след като виждам, че с вашето висше образование едвам изхранвате семейството си");
3. **Усещане за блокирано бъдеще** - липса на социална и общожителска перспектива. Това "закотвя" очакванията и поведението на принципа "тук и сега" и е свързано с висока тревожност;
4. **Усещане за самота** - несподелянето на социално приемливата ценностна система и усещането за блокирано бъдеще затруднява силно общуването и не позволява създаването и поддържането на трайни, емоционално значими връзки с другите.
5. **Липса на съюзник** при нужда - отчуждаването, недоверието към другите и затварянето в себе си не позволява възможността да ползваш другите за емоционална подкрепа или споделяне на значими преживявания и поведения, без оглед на техния позитивен или негативен характер ("да няма пред кого да изплачеш загубата или да се похвалиш с победата").

Злоупотреба

- Приемане на ПАВ по начин, който се отразява неблагоприятно на здравето, израстването, реализацията и цялостното социално функциониране на личността
- Употребата на наркотици става редовна – понякога с цел справяне с житейски проблеми;
- Спад в интереса към неща, които преди това са били значими;
- Приятелският кръг радикално се заменя с връстници, които употребяват;
- Конфликтите в семейството и с други близки хора;
- Попадане в рискови ситуации под влияние на веществото – като резултат нежелана бременност, кръвно-преносими инфекции, полово-предавани болести, пътни злополуки и др.;
- Възможно е прекратяване на употребата на наркотици за кратки периоди;
- Силно влечение и дискомфорт при липсата на веществото

Зависимост

- Крайна степен на злоупотреба;
- Приемането на веществото – център в живота на човека, с предимство пред много естествени и необходими ежедневни дейности;
- Употребата на наркотика доставя незначително удоволствие или то липсва - веществото се взимат с цел избавяне от неразположението и симптомите на абстиненция;
- Накърняване на физическите, психическите и социалните функции; кръгът от приятели се свежда основно до употребяващи;
- Шансовете за оставане в училище или на работа са незначителни;
- Проблеми със закона.

Според СЗО зависимостта е:

- Болестно състояние, което, веднъж възникнало, оставя **отпечатък в биохимията на мозъка** и се превръща в **хронично заболяване** с повторяем характер (рецидивиращо заболяване).
- Зависимостта може да засегне всяко човешко същество, **НЕ е липса на воля или сила на характера**, и често се съпровожда и от други болести на тялото и психиката.
- Зависимостта към наркотици **се изгражда постепенно** като преминава през етапи на експериментиране (от любопитство, за удоволствие, за отпускане), активно търсене (за да се постигне същия ефект, но с по-голямо количество) и загуба на контрол (употребата на наркотици става водеща и контролира повечето дейности, мисли и чувства на употребяващия).

Критерии за зависимост към ПАВ (МКБ-10)

1. Силно желание или чувство на **вътрешна принуда** да се приемат психоактивни вещества
2. **Затруднен контрол върху приема** на психоактивното вещество по отношение на началото, края или нивото на употреба
3. Данни за **повишен толеранс**
4. Състояние на **абстиненция**
5. Прогресивно **отпадане на алтернативни удоволствия** или интереси, поради употребата на веществото; нужда от повече време за доставяне или употреба на веществото или за възстановяване от ефектите му
6. Продължаване на употребата, въпреки наличието на очевидни **вредни последици**

За диагноза - необходими 3+ симптома по едно и също време през последната година

Някои наблюдения върху употребата на наркотици сред младите хора

- Употребата на вещества в юношеска възраст следва определена **последователност** – започва се с легалните за възрастните вещества (цигари и алкохол), а на следващия стадий обикновено се „експериментира“ с марихуана. (Данните от проучвания също потвърждават, че в мнозинството от случаите марихуаната е първият изпробван наркотик.) **Цигарите, алкохолът и марихуаната често се означават като „входни дроги“.**
- **Рискът от употреба** на психоактивни вещества (легални и нелегални) достига **върх между 18- и 22- годишна възраст** и започва да спада след 25-годишна възраст (с изключение на хероин и психоактивни медикаменти)
- По-ранното начало и по-голямата честота на употреба правят прехода към следващото равнище на употреба по-вероятен – повишава се рискът от злоупотреба и зависимост; юношите, приемащи „твърда“ дрога (кокаин), са започнали с някоя/ някои от „входните“ дроги приблизително 2 години по-рано в сравнение с тези, които не преминават към твърда дрога.
- **Най-високият риск** от развитие на дълготрайни или за цял живот модели на злоупотреба е за онези **индивиди, които започват да употребяват психоактивни вещества преди 15-16-годишна възраст.**
- В определени случаи употребата на ПАВ преди 15 г. възраст може да допринесе за развитието на психопатология.

Фактори за предотвратяването на употребата сред младите хора

- Превенцията на употребата на наркотични вещества сред младежите цели **намаляване на рисковите и засилване на протективните фактори във всяка сфера от живота на младите хора.**
- **Рискови фактори** са всички онези обстоятелства и причини, които могат да повишат вероятността младите хора да бъдат въввлечени в рискови поведения, включително употребата на ПАВ.
- **Протективни фактори** са всички онези обстоятелства и причини, които утвърждават здравословния начин на живот на младите хора и намаляват възможността да бъдат въввлечени в рискови поведения.
- Проблемните поведения свързани с рискови фактори имат тенденцията да се съчетават. Например, поведението свързано с нарушаването на социалните норми и правила и насилието се съчетават с употребата на наркотици, рисково сексуално поведение и проблеми в училище.

ИНДИВИДУАЛНИ ФАКТОРИ

РИСКОВИ

- Неумение да се отдиференцира импулс от нужда
- Желание за идентифициране с употребяващите връстници
- Ниско самочувствие
- Психически разстройства
- Неадекватни умения за справяне и слаба социална компетентност
- Склонност към агресивно поведение
- Отчуждение и бунтарство
- Отричане на социалните норми и правила
- Недостатъчни умения за отказване
- Ранно и продължаващо проблемно поведение
- Започване на употреба в ранна възраст
- Отхвърляне от връстниците в ранна възраст
- Недостатъчна информираност за здравословен начин на живот

ПРОТЕКТИВНИ

- Негативни нагласи по отношение на употребата на наркотици
- Знания за рисковете, свързани с употребата на наркотици
- Позитивни взаимоотношения с авторитетите
- Социална компетентност
- Участие в алтернативни дейности
- Себеувереност и усещане за благополучие
- Планове за бъдещето
- Умения за отлагане на импулса

ВРЪСТНИЦИ

РИСКОВИ

- Нагласата, че употребата на алкохол и наркотици е „готина“
- Необичайна сексуална активност сред връстниците
- Участие в банди и групи

ПРОТЕКТИВНИ

- Участие в креативни дейности, които не са свързани с употреба на наркотици
- Значими и удовлетворяващи приятелски връзки
- Неприемане от приятелите на употребата на наркотици

СЕМЕЙСТВО

РИСКОВИ

- Членове на семейството с история на проблемна употреба на алкохол и наркотици
- Липса на ясни правила и последствия при употреба на алкохол и наркотици от тийнейджъра
- Родителите употребяват алкохол и други вещества и въвличат децата в употреба или толерират употребата
- Родителите не поставят ясни граници и очаквания относно поведението на детето
- Емоционална злоупотреба с детето, т.е. използването му за запълване на емоционални нужди на един от двамата родители
- Недоверие на семейството към външния свят и приятелския кръг на детето
- Прекалена амбициозност на родителите и поддържане на конкурентни нагласи спрямо връстниците

ПРОТЕКТИВНИ

- Конструктивни и удовлетворяващи взаимоотношения в семейството
- Постоянство в родителските грижи
- Възпитание в ценности
- Умения за справяне със стреса по позитивен начин
- Ясни правила и граници по отношение на употребата на алкохол и наркотици
- Синхронизиране между двамата родители по отношение на правилата спрямо детето
- Окуражаване за създаване на пълноценни взаимоотношения извън семейството
- Споделяне на отговорностите в семейството, включително взимането на решения
- Членовете на семейство се подкрепят и грижат един за друг

УЧИЛИЩЕ

РИСКОВИ

- Липса на ясни академични и поведенчески очаквания и правила
- Липса на чувство за принадлежност към училището
- Родителите не са въввлечени в училищния живот

ПРОТЕКТИВНИ

- Позитивни нагласи към училището:
 - Свързаност с училището
 - Редовно посещение на училищни занятия
- Ясни очаквания към академичното представяне и поведение на учениците
- Окуражаване на поставянето на ясни цели, академични постижения и позитивно социално развитие:
 - Позитивен климат в училището като институция
 - Възможност за учениците да участват във взимането на решения относно училищния живот

ОБЩЕСТВО

РИСКОВИ

- Лесна достъпност до алкохол и наркотици
- Неспазване на законовите уредби
- Нормите и правилата толерират употребата на алкохол и цигари
- Липса на усещане за принадлежност към обществото
- Бързи промени в популацията на кварталите
- Безработица и бедност
- Икономическа депривация
- Недостатъчно силни социални институции
- Неадекватни медийни послания и реклами

ПРОТЕКТИВНИ

- Възможности за съвместни дейности в общността
- Спазване на законовите уредби
- Нормите и правилата не толерират употребата на алкохол и цигари
- Достъпни служби и услуги за младите хора
- Достъпни ресурси и услуги: жилищни, здравеопазване, детски градини, работа,
- забавления, спорт
- Цялостни програми, фокусирани върху специфични групи:
 - Програми за родители
 - Програми за подкрепа на семейства
- Широко подкрепени от общността превантивни дейности по отношение на употребата на наркотици сред младите хора

ПРИЗНАЦИ ЗА ВЕРОЯТНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ

Много трудно е да бъдат дадени сигурни индикатори, чрез които безспорно и навреме да установим, че даден млад човек употребява наркотици!

Трудностите произтичат от следното:

- В началото на употребата забележими признаци са налице само непосредствено след интоксикацията
- Различните видове наркотици имат разнообразно, дори противоположно действие

Не трябва да се правят прибързани заключения, ако забележите някои от изброените белези – много от тях могат да бъдат обяснени с други причини или са нормални промени в динамичната възраст на юношеството.

За по-голяма обективност е нужно наблюденията да се съпоставят и да се търсят няколко признака.

ПРИЗНАЦИ ЗА ВЕРОЯТНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ - 2

Признаци, свързани със самите наркотици, пособия и белези за приемането им:

- Прахове, таблетки, капсули, отвари и други
- Игли, спринцовки; обгорени тръбички или навити банкноти, метално фолио, лъжици, капачки; лули; машинка за свиване на цигари
- Следи от убождани, абцеси по протежение на вените, необичайни миризми, петна или следи по тялото или дрехите

ПРИЗНАЦИ ЗА ВЕРОЯТНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ - 3

Физически промени:

- Загуба на апетит или моменти на необичайно силен глад
- Рязка загуба на тегло
- Пристъпи на прозяване и сънливост или сънливост, редуваща се с безсъние; обръщане на цикъла сън-бодърсване
- Често боледуване и други признаци за намален имунитет
- Честа отпадналост и умора без видима причина
- Бледност и нездрав външен вид
- Болки или обриви около устата и носа
- Зачервени очи
- Силно разширени или свити зеници, които не реагират по обичайния начин на светлината
- Нарушена координация на движенията, неясен и забавен говор

ПРИЗНАЦИ ЗА ВЕРОЯТНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ - 4

Психологически промени:

- Резки промени на настроението (например, раздразнението се сменя изведнъж с емоционален комфорт или апатия)
- Трудности при концентрацията на вниманието и при запаметяването, разсеяност, отнесеност, вялост
- Повишена раздразнителност, неоправдани избухвания и агресивност

ПРИЗНАЦИ ЗА ВЕРОЯТНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ - 5

Поведенчески промени:

- Загуба на интерес към обичайни занимания: към дейности в училище, спорт, хоби
- Занемаряване на външния вид и личната хигиена
- Чести бягства от училище и продължителни отсъствия от дома
- Контакти с младежи, за които е известно, че употребяват наркотици
- Откъсване от традиционния приятелски кръг
- Потайно поведение, прикриване и лъжливи оправдания
- Усамотяване задълго в тоалетната
- Често говорене за наркотици и използване на жаргон, характерен за употребяващите

ПРИЗНАЦИ ЗА ВЕРОЯТНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ - 6

- Подрастващите могат да вземат мерки, за да запазят в тайна употребата на наркотици – тъмни очила, дрехи с дълги ръкави, дезодоранти и освежители и други
- В други случаи те несъзнателно могат да оставят знаци за употребата на наркотици – това може да се разглежда като признаване на истината и търсене на помощ.

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 1

Търсените ефекти на наркотиците са три вида – признаците за употреба на различните видове психоактивни вещества са свързани с тези ефекти:

- **СТИМУЛАНТИ НА ЦНС** - психична възбуда и повишено настроение, усещане за прилив на физическа енергия, но понякога също напрежение и агресивни реакции – **кофеин, никотин, екстази, амфетамини, кокаин, крек**
- **ДЕПРЕСАНТИ НА ЦНС** – успокояване, отпускане на психиката и тялото, сънливост – **успокоителни, сънотворни медикаменти, алкохол, опиоиди (морфин, кодеин, хероин), канабис**
- **ХАЛЮЦИНОГЕНИ** – промяна на възприятията и усещанията – **халюциногенни гъби, ЛСД**

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 2

КАНАБИС – марихуана, ганджа, коз, трева, Мери Джейн...

ЕФЕКТ: релаксация, словоохотливост, лека еуфория, изострена чувствителност към цветовете и звуци, дори леки халюцинации

ПРИЗНАЦИ ЗА УПОТРЕБА:

- Зачервени очи, леко разширени зеници
- Повишено кръвно налягане, ускорен пулс
- Нарушена координация, забавени реакции
- Повишен апетит
- Нарушено чувство за пространствено-времева ориентация
- Нарушение на краткосрочната памет и способността за концентрация и пренасочване на вниманието
- Изострени възприятия за звуци, цветовете, вкус
- Разговорливост и съпричастност към компанията

Продължителната употреба понякога води до загуба на мотивация – липса на интерес към живота, нежелание за работа, умора, занемарен външен вид, лош успех в училище – т. нар.

„АМОТИВАЦИОНЕН СИНДРОМ”

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 3

ХЕРОИН – материал, стаф, херо, стръв

ЕФЕКТ: спокойствие, наслада, приповдигнато настроение, еуфория, сънливост, приятно отпускане, премахване на болката

ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА

- Точковидни зеници
- Бавно плитко дишане
- Може да се запази относително нормално поведение и функциониране, въпреки че употребяващите са леко дремещи и с провлачен говор

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 4

КОКАИН – кока, бяло, космос

ЕФЕКТ: силен прилив на енергия, желание за действие, еуфория, повишена самоувереност, чувство за благосъстояние, безразличие към болка, потискане на глада

ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА

- Разширени зеници
- Ускорен пулс и повишено кръвно налягане
- Еуфория, повишено самочувствие, засилено желание за контакти
- Потиснато усещане за глад, болка, умора

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 5

ЕКСТАЗИ – MDMA, бонбони, Е, ХТС...

ЕФЕКТ: усещане за прилив на енергия и желание за движение, комфорт, добронамереност към околните, чувство за принадлежност към групата

ПРИЗНАЦИ ЗА УПОТРЕБА

- Ускорен пулс и повишено кръвно налягане
- Повишена температура
- Сухота в устата
- Гадене, загуба на апетит
- Повишена чувствителност на нервната система
- Повишена чувствителност към допир и звук
- Прилив на енергия и загуба на чувство за умора
- Приповдигнато настроение
- Непреодолимо желание за общуване и чувство за принадлежност към групата

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 6

АМФЕТАМИНИ – амфи, амфетки, спийд, пико

ЕФЕКТ – стимулация на нервната система, ободряване и енергетизиране, повишена самоувереност, повишено настроение, възбуда, еуфория, чувство за бързина и точност на ума и висока инициативност

ПРИЗНАЦИ ЗА УПОТРЕБА:

- Разширени зеници
- Сухота в устата
- Повишено кръвно налягане и ускорен пулс
- Повишена температура и учестено дишане
- Ускорен говор
- Безсъние
- Употреба на много вода
- Прилив на енергия
- Повишена физическа и умствена работоспособност
- Самоувереност

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 7

ХАЛЮЦИНОГЕНИ – “весели гъбки”, “магически гъби”, LSD, мескалин, психоцибин и др.

ЕФЕКТ: деформиране на възприятията, настроението, мисленето, поведението

ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА:

- Весело приповдигнато настроение
- Усещане за телесно отпускане
- Чувство за вътрешна хармония и единение с другите хора и природата
- Промяна във възприятията за време и пространство
- Усилване на сетивата и емоциите
- Поява на илюзии и халюцинации – привиждат се геометрични и органични форми

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 8

ИНХАЛАНТИ (разтворители, аерозоли, лепило и др.)

Злоупотребата с тези вещества е най-честа във възрастта 12 – 16 години, но и по-рано

ЕФЕКТ – подобен е на ефекта при алкохолното опиянение – унесеност, замаяност, но може да има и халюцинации

ПРИЗНАЦИ ЗА УПОТРЕБА:

- Замаян вид,
- Нарушена координация, засегнати възможности за преценка
- Сънливост, главоболие, гадене
- Зачервяване около устата, петна от лепило по дрехите, косата, лицето, наличие на специфична миризма
- Нарушение на възприятията, понякога дори халюцинации
- Спазъм на дихателните пътища и задушаване

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 9

ТРАНКВИЛИЗАТОРИ (психоактивни медикаменти) – барбитурати и бензодиазепини (дiazepam, реланиум, валиум)

ЕФЕКТ:

- ❖ **БЕНЗОДИАЗЕПИНИ** – снижаване на безпокойството и психическото напрежение (в малки дози), сънливост и размазан говор (в големи дози)
 - Отпускане, сваляне на психическите бариери (което може да отключи потискана агресивност, или да доведе до рисково сексуално поведение)
 - Намаляване на напрежението и тревожността, понижаване на работоспособността
 - Чувство за спокойствие и релаксация
- ❖ **БАРБИТУРАТИ** – с ефект подобен на този на алкохола, отпускане, чувство за улеснен социален контакт; силен седативен ефект върху нервната система, предизвикване на сънливост; свръхдозата е реална опасност
 - В малки дози – повишено настроение и загуба на координация
 - В по-големи дози – затруднения в говора, загуба на контрол върху емоциите, често агресивно поведение
 - Махмурлук на следващата сутрин

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 10

СПЕЦИФИЧНИ ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА ПРИ ОПРЕДЕЛЕНИ ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ:

- **ХЕРОИН И ДРУГИ ОПИАТИ** – сънливост и отпуснатост, бавен говор, бледа влажна кожа, свити като точки зеници; при продължителна употреба и зависимост – ясно изразена абстиненция
- **КАНАБИС** – в зависимост от обкръжението и предварителната нагласа, употребата може да предизвика повишено настроение с характерен смях, който изглежда безпричинен, както и необичайна приказливост и енергичност (когато се употребява в компания) или сънливост и отпуснатост (когато употребяващият е сам). При пушене на канабис се усеща силна и специфична сладникава миризма, напомняща мириса на запалена полуизсъхнала трева. За разлика от повечето психоактивни вещества, канабисът повишава апетита.
- **МЕДИКАМЕНТИ (ТРАНКВИЛИЗАТОРИ)** – специфичен признак са нарушенията в паметта и липсата на спомени за периодите на въздействие на наркотика

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ –

ЕФЕКТИ И ПРИЗНАЦИ НА УПОТРЕБА - 11

СПЕЦИФИЧНИ ПРИЗНАЦИ

НА УПОТРЕБА ПРИ ОПРЕДЕЛЕНИ ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ:

- **ХАЛЮЦИНОГЕНИ** – слухови, зрителни халюцинации и халюцинации за допир. Употребилният вижда, чува и усеща неща, които не съществуват. Тези възприятия могат да се повтарят и продължително време след последната употреба на веществото.
- **АМФЕТАМИНИ, ЕКСТАЗИ И ДРУГИ СТИМУЛАНТИ** – необичайна активност, продължителна физическа издръжливост и загуба на чувство за умора и на необходимост от сън, последвани от продължителен период на физическо и психическо изтощение. Стимулантите предизвикват разширяване на зениците (за разлика от опиатите)
- **ИНХАЛАНТИ** – завален говор, залитане, нарушен мисловен процес. Признаците са сходни с тези при употреба на алкохол, но се наблюдават характерни обриви около устата или носа. При вдишване на летлив разтворител това може да се долови от дъха на употребилния. Може да има и следи от боя или лепило по дрехите и кожата.

Свръхдоза – 1

Свръхдоза с депресант - хероин, морфин, метадон, алкохол, барбитурати, бензодиазепини (различни видове успокоителни и приспивателни лекарства, които се продават с рецепта) - **функциите на тялото се забавят** и могат да се появят симптоми като:

- Бавно, плитко, нерегулярно дишане
- Посиняване на устните или кожата под ноктите
- Повръщане
- Болки в гърдите, стягане, задух
- Студена или бледа кожа
- Бавен или недоловим пулс
- Загуба на съзнание
- Невъзможност пострадалият да бъде свестен.

Свръхдоза – 2

Свръхдоза със стимуланти - амфетамини, метамфетамини, кокаин, екстази - могат да се появят симптоми като:

- Ускорен пулс
- Мускулни спазми
- Гърчове
- Параноя
- Психоза
- Дезориентираност
- Повръщане
- Прегряване
- Загуба на съзнание
- Спиране на сърдечната дейност

Как да реагираме, ако намерим младеж в безсъзнание от свръхдоза

- Запазете спокойствие!
- Обадете се на спешна медицинска помощ – тел. 112. Дайте възможно най-пълна информация за състоянието му и попитайте какво трябва да правите, докато пристигне екипът
- Не му давайте никакви лекарства преди пристигането на лекарите
- Не му давайте течности
- Отворете широко прозорците, за да осигурите чист въздух
- Поставете го да легне на твърдо и го обърнете на една страна, за да не се задуши, ако повърне
- Ако се налага (но само ако сте подготвени), направете изкуствено дишане
- Ако има гърчове, не го местете и не се опитвайте да го свестявате – при възможност само обърнете главата му настрани срещу задавяне

Как да реагираме, ако намерим младеж в безсъзнание от свръхдоза - 2

- Можете да поставите мек предмет (сгъната кърпа, мек маркуч) между зъбите, за да не си прехапе езика.
- Понякога, при такива инциденти, се налага да се „извади“ езика на пострадалия. Направете го веднага, с кърпа
- Ако е възбуден или халюцинира, изолирайте го от предмети, с които би могъл да нарани себе си или околните
- Най-често припадъкът преминава за няколко минути и без външна намеса. Въпреки това, потърсете медицинска помощ, защото може да се повтори
- Добре е пострадалият да бъде изведен на тихо и спокойно място, далеч от други хора
- Уверете го, че нищо не го заплашва, че ако се отпусне и успокои дишането си, тревожните ефекти ще отшумят
- Говорете му бавно и спокойно, добре е да го държите за ръката. Не го оставяйте сам.

БЛАГОДАРЯ
ЗА ВНИМАНИЕТО ВИ!

